

NORSK ODD-FELLOW BLAD

Trykt som manuskript og kun for ordensmedlemmer.

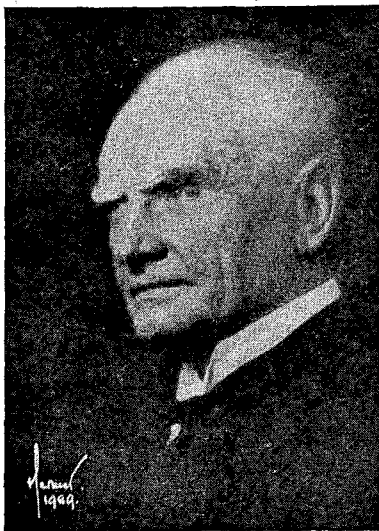
Nr. 10 — 8. årgang

Utgitt av Den uavh. Norske Storloge I.O.O.F.
Ekspedisjonens adresse er Kristian August gt. 6

1ste oktober 1930

Utgis med et 8-sidig nummer den første i hver måned. Abonnementprisen er kr. 4,00 pr. år. Annoncepriser efter avtale. — Såvel annonser som artikler og notiser må innsendes innen den 15de i hver måned.

Eftertrykk av nærværende blads artikler uten Storlogens godkjennelse forbudt for andre enn den offisielle Odd-Fellowpresse.

Stor-Sire B. J. son Bergquist

fyller 70 år 5. oktober. Vårt blad bragte i julinumneret hans rent ydre data, som viste hvilken karriere han har gjort i det borgerlige liv og som lot ane de tjenester han har ydet sitt land.

Om br. Bergquist som Stor-Sire tilligger det ikke oss å tale. Vi forstår at han til stillingen som overhode for den største européiske ordensgren har vært utrustet i en grad som ikke er almindelig: en solid og vidt omfattende kunnskapsfylde, en sjelden sprogbegevelse, en blendende veltalenhet. Men hvad vi forstår enda bedre og som vi drister oss til å mene er det som er verdifullere enn alt dette: hans rike personlighet og dype menneskelighet.

Hans skarpe Bjørnsonprofil som snart kan lyse op i begeistring, snart smelte i charmerende lune — vi minnes den alle vi som møtte ham i Trondhjem i sommer. Og vi minnes hans foredrag som viste oss at så høit kan Odd-Fellow-tanken ligge.

Fra hans norske venner — og de er mange siden i sommer — bringer vi br. Bergquist våre varmeste lykkønskninger. Måtte han alltid være like ung som idag!

Høst.

Og atter står høsten utenfor. Grå og folderik har den kastet tåkekappen om skuldrene. Med dødens kolde hånd griper regnbyger i poplens og kastanjetrænes kroner — ryster og rister, river de gulnende blad fra grenene så de flager fortapt gjennom tåken eller fyker i vill hvirveldans bortover øde regnvåte veier, mens stormen synger sin klagesang, inntil også de har funnet sin plass i høstens tykke, beskyttende grå tåkekappe.

I denne tid holder vi minnefester for våre hedengangne søstre og brødre. Tvers igjennem arbeidet og dagliglivet preker den døende natur på ny til oss: Hvor tiden flyr! Hvor den iler mot evigheten. Også for dig synger man engang.

Intet har forundret menneskene mer enn dødens gåte. Fra døden som kjensgjerning, fra bestrebelsene for å overvinne dødsfrykten er all filosofi gått ut. Men overfor dødens gåte spiller all visdom bankerott.

Vel, vi lever og dør som alt annet i verden. Men det er den store forskjell mellom alt jordisk og oss mennesker: Kun mennesket vet at det lever. Kun mennesket vet at det må dø. Kampen for tilværelsen har vi felles men naturen og dyrene. Den store åndskamp, den kjemper vi mennesker alene. Og kampen ender alltid med at forstanden fastslår: det som er dødt er og blir dødt. Tross alle okkulte bestrebelses har ingen tone nådd oss fra hinsides graven.

Og allikevel kan følelsen ikke slå sig til ro med dette punktum for alt liv. En veldig lengsel efter personlighetens, fortsatte liv og fullkommengjørelse bor instinktivt i ethvert menneskebryst.

Hvis det er så at ingen kraft på jorden kan gå tapt, er en av naturvidenskapens sikreste opdagelser, hvordan kan da den kongeligste av alle krefter, tankens oversanselige svingkraft, livets under over alle undere, bevisstheten, sjelen — kall det hvad du vil — dette ene utsigelige noget i dig, ditt «jeg», gå tapt? Vi føler svaret: Eders jordiske del er borte, men eders ånd lever.

Det gode og det edle og kloke, som våre søstre og brødre og alle mennesker som engang vandret på denne klode har gjort og virket, det kan ingen død fornekte. De strømmer av velsignelser som fløt fra disse hjerter, da de ennu varme og levende slog mot oss, de kan døden ikke hemme og ikke holde på. Hvert varmt trykk av den hånd som nu er kald, hvert kjærlig ord av den munn som nu for alltid er lukket, hver tanke full av råd og dåd, det er alt sammen sporløst runnet vekk. Umerkkelig og usynlig lever det videre i deres hjerter som fortsetter de dødes livsgjerning. Her forener det sig med nye gode gjeminger og fortsetter slik i all evighet. Stadig bredere blir det godes basis, fra enkel til mangfoldighet og fra mangfoldighet atter til den enkelte inntil engang — — en skjønn drøm!

Mange mennesker reddes ved forestillingen om å måtte hvile stille og stum, døv og blind under jorden eller som en vesensløs askehob i en urne, mens man deroppe ler og elsker, danser og synger, arbeider og skaper alt sammen uten ham. Ikke engang hans navn blir nevnt. Nogen årtier pranger han vel på en gravsten inntil tiden forvitrer også den. Og så en vakker dag blir kirkegården lagt om. Intet blir lagt til intet. Forbi.

Ja, hvortil da dette liv med sine lyster og sine kvaler, sine

selvplager og selvbebreidelser, sine lover og sin lovydighet, når målet for og enden på det hele er et par forstøvede jord- og askerester? Hvorfor bære evighetstanken i hjernen og udødelighetsdrømmen i hjertet, når døden uten nåde tilintetgjør hjernen med dens tanker og hjertet med dets følelser og drømmer?

Forunderlig! De som taler og klager slik forstår litet av naturens stumme, men tydelige sprog. Se en maigrønn eng med tusener gylne løvetandsblomster. De blomstrer, lyser, modnes og visner. Men før de synker tenner de sin hvite døds-lanterne, og lystig bærer vinden sæden bort. Det beste, det blivende, det vesentligste hos den snart døde plante. Og næste år? Da gløder og blomstrer og lyser det op på ny.

Ganske visst, det er andre blomster, det er den nye generasjon som gleder sig over solen. Men dog kun gjennom den gamles saft og kraft, som lever og virker i den nye generasjon. Hva skal dette billede si? Som den lysende blomst ubevisst og instinktivt sørger for sitt fortsatte liv etter døden, således skal også du, mennesket, den evige naturs barn, gjøre det. Bevisst skal du sikre dig å leve videre, ikke bare i dine barn, men i streben etter å være god, i streben etter stadig å bli bedre.

Og når vi nu stiller oss det spørsmål: Hvorledes er det med våre søstre og brødre og alle de mennesker som er vandret over i skyggenes rike, så lyder svaret som viden og virkelighet klart og tydelig gir hvert menneske: Deres jordiske del er borte, men deres ånd lever. En samtidig oppløftende og trykkende tanke.

Oppløftende fordi den viser mig at mitt vesen, summen av mine følelser og gjerninger ikke går tapt med mitt legeme. Trykkende fordi den minner mig om mine forpliktelser overfor etterverdenen og om mitt ansvar for mit fortsatte virke i denne etterverden. Den time kommer da vi skal sovne inn i den dype dødsnatt. Man vil sikkert tale godt om oss. Men man kan også fordre regnskap av oss, regnskap for vårt liv og virke som går over i etterverdenen og virker videre i den.

Måtte der stråle lys ut av vår gjerning og vise fremtiden den rette vei, den vei som vår orden har trukket så skarpt op, men som vi stadig viker bort fra i falsk erkjennelse av målet. Derfor vil vi stadig på ny holde oss for øie at vi har plikt til å bli gode og virkelig edle mennesker. La oss vokte oss for å betrakte som tomme fraser de ord som skaperen av vårt ritual har formet i sann erkjennelse av ordenens vesen. Ti i dem ligger ordenens mening. Kun dette ene mål har vår orden, intet annet. Under oppfyllelsen av dette gir de underordnede ting sig selv, som ofte blir gjort til hovedsaken. Disse underordnede ting, veldedighet f. eks., skal intet annet være enn strålene fra en lysende kjerne. Men ofte ser vi ikke kjernen, bare strålene som lyser frem bak taken.

Fester vi fornuft og kjærlighet, menneskehetens høyeste goder, fastere og sikrere til denne jord, då nåes vårt mål. Da nåes vårt mål — at vår orden skal bli overflødig. Med andre øine skal man da se hva engang skal komme når livstræets blad flagrer mot dødens jord.

La oss tenke på de døde med slike tanker. Vi vil elske dem fordi også de har bestrebt sig for å finne den rette vei i livets irrganger. Vi vil elske de døde, men ikke med ufruktbare årer. Gråte — ja vel, men av tårenes sæd må kjærlighetens blomster gro. Og med dem skal vi smykke vår næste og våre etterkommere. De døde har behov for minnets kjærlighet, de levende for dådens. Men dåd er ikke bare en hånd som gir almisse uten at den venstre vet hva den høire gjør. Dåd i Odd-Fellow-mening, å utbrede det gode idé, å skaffe plass for høyere etisk utvikling nu og senere. Vil vi tjene vår ordens sanne mål, da ærer vi de døde og tjener oss selv. Da oppfyller vi også forpliktelsene overfor etterverdenen.

(Fritt etter br. Max Lüdicke i «Das Bruderwort»).

Odd-Fellow-ordenens etiske betydning.

Foredrag holdt i loge nr. 3 «Eystein» 29. august 1930.

Odd-Fellow-ordenen er som bekjent et *hemmelig* selskap, men hemmelighetene utstrekker sig kun til dens *ritual* og visse *passord* og *tegn*. Når *ritualet* holdes hemmelig, så er det fordi man anser det for riktigst, at det som er personlig verdifullt for medlemmene ikke utsettes for utenforståendes kritikk eller kanskje endog latterliggjørelse. Når *passord* og *tegn* holdes hemmelig, så er det som bekjent for å sikre sig mot at utenforstående kan komme til kunnskap om de saker som behandles innenfor de tusener av loger av I.O.O.F. hele verden over, og for at Odd-Fellows kan kjenne hverandre hvor de enn møtes i verden.

Men hva Odd-Fellow-ordenen fører i sitt skjold, hvilke dens formål og oppgaver er, behøver ikke å holdes hemmelig. Ja, det er bare godt at samfundet vet at ordenens symbol — *de tre kjedeled* — som står i dens flagg, betyr *Vennskap*, *Kjærlighet* og *Sannhet*. Flagget benyttes helt offisielt, *kjedeleds*-symbolet på Odd-Fellow-ringen og på andre av våre souvenirs vil alle ha anledning til å se, og da er det heller intet galt i at samfundet vet at nettopp i dette symbol ligger den *grunnmur*, hvorpå Odd-Fellow-ordenen bygget sitt arbeide. Ordenen vil vinne samfundets respekt, når det skinner igjen — *diskret* og *uten tanke på almenhetens lønn riktignok* — at våre oppgaver og formål er til beste for *samfundet* selv, for dets stedbarn og for dem som den offentlige forsorg og godgjørenhet ikke når.

Odd-Fellow-ordenens veier og mål er tydelig tilkjennegitt i vår grunnlov, hvor det på første side heter:

«Ordenens formål er å utbrede vennskapets, kjærlighetens og sannhetens grunnsetninger blandt menneskene, å undervise dem i kjærlighet til Gud og til deres næste og å lære dem at ord ikke er nok, men at disse lærdommer må omsettes i handling, for at hver enkelt efter evne kan bidra til menneskehetens forbedring og fullkommengjørelse.»

Odd-Fellow-ordenen er altså et samfund på *etisk* grunnlag med et *ideelt* formål.

Når den øver velgjørenhet såvel mot sine egne medlemmer som også i det borgerlige samfund, så er dette et utslag av ordenens lære og lov. Men en velgjørende forening eller en understøttelseskasse er ordenen ikke. Og når den samler medlemmene til møter og sammenkomster om *ritual*, *arbeide* og *hygge*, er det fordi den anser dette som en av veiene til å nå sitt mål. Men en *selskapielig* forening i almindelig forstand er Odd-Fellow-ordenen ikke.

Ordenen står derfor på et vesentlig annet grunnlag enn sammenslutninger av politisk, økonomisk, vitenskapelig eller forretningsmessig art. Ti mens alle disse forutsetter *felles* meninger hos sine medlemmer, så stiller ordenen sine medlemmer ganske *fritt* med hensyn til deres meninger, ja den gjør det i den grad for politiske og religiøse spørsmål at ordenens arbeidsritual uttrykkelig forbyr at der under logemøtene drøftes «politikk, sekt-vesen eller annet upassende emne». Uenighet i politikk f. eks. setter ofte sitt skarpe skille mellom mennesker. Innenfor våre loger skal det *gode sinnelag*, *enighet* og *fordragelighet* være karakteristiske egenskaper og bidra til samhold og gjensidig vennskap. Jeg nevner i denne forbindelse «*bunten med staver*», enighetens symbol, som under alle logemøter skal ligge på O.M.s pult.

Det som i første rekke gir ordenen dens *etiske* betydning er at den oppstiller som en bestemt fordring til sine medlemmer at de skal *efterleve* dens lære og at den gjennom tildelingen av de forskjellige grader og ved samværet mellom brødrene — både i og utenfor logene — litt efter litt skal vise dem inn

på den vei som fører mot ordenens ideelle mål. Denne stillferdige og umerkelige, men derfor ikke mindre sterke evne til å påvirke brødrenes karakter og livssyn er kanskje, når det kommer til alt, ordenens egentlige hemmelighet.

Odd-Fellow-ordenen søker gjennom de tre grader som har fått navn etter *Vennskap*, *Kjærlighet* og *Sannhet* etterhånden å meddele en bror sin lære. Men allerede i innvielsesgraden stiller ordenen krav til ham om å vise *selvopdragelse* og *lydighet*, ti her ligger spiren til ordenens videre lære og betingelsen for å nyttiggjøre sig denne.

«Til arbeide på dig selv av alle evner» og «gammel nok til å forstå, men ikke for gammel til ennu å lære», er som bekjent de ord som straks rettes til den nye kandidat. Og formaning til å arbeide på sig selv lyder stadig til ham gjennom hele ordenslæren, ja denne formaning lyder vel til ethvert menneske hele livet igjennom. Ti uten *selvopdragelse*, som man i grunnen aldri blir ferdig med, hvor gammel man så blir, kan man ikke bli et bedre menneske og være i stand til å hjelpe andre. Man må være hvad man bør være for å gjøre hvad man bør gjøre:

Men for å kunne opdra sig selv og rette sine feil, må man *kjenne sig selv* og derfor også *vedkjenne sig sine feil*.

Som bekjent har vi feil som vi med en viss åpenhjertethet innrømmer overfor andre for å bøte på den skade de gjør oss i andres omdømme. Men der er også feil som man ikke vil nevne overfor andre, ja neppe nok overfor sig selv, fordi man rent ut skammer sig over dem, og dog er det nettop disse som man må vedkjenne sig, fordi disse ofte kan være de dypeste årsaker til ens handlinger.

Erkjennelsen av dette, *selverkjennelsen*, hører lønnskammeret til. Kampen kan bli hård, men den må gjennomkjempes, hvis der skal bli tale om virkelig *selvopdragelse* av ens karakter.

Kravet til oss om *selvopdragelse* er den innerste kjerne i ordenslæren, ti i den ligger spiren til alt annet. Som en mann tenker i sitt hjerte, således er han. Det han er, er hans karakter, d. v. s. totalsummen av alle *tanke*, *handling* og *vaner*. «*Vanen er det halve liv*», sier et gammelt ord. Vanene er som generalnevnerne for våre handlinger, men handlingene bestemmes av våre tanker, d. v. s. forut for hver *handling* går en *tanke*.

Jeg har ved en tidligere anledning citert følgende ordsprog: «Så en *tanke*, og du høster en *handling*, så en *handling* og du høster en *vane*, så en *vaner* og du høster en *karakter*». Det passer så godt å gjenta det her!

Vår ordens lære maner oss til *gode ord* og *handling*, vi må venne oss til å *tenke*, *tale* og *handle godt*, så vi i ånd og sannhet kan bli gode Odd-Fellows. Vår *selvopdragelse* må derfor først rettes mot våre *tanke*, og særlig på de tanker som vi vet *ikke* er gode. Slike tanker må vi søke å jage bort, når de melder sig. Og dette *kan* vi gjøre, ti enhver kan bli herre over hvilke tanker han vil gi husrum.

Det er jo en kjent sak, at når man gjentar et eller annet *fysiske* arbeide, blir det lettere for hver gang. Øvelse gjør som bekjent mester! Ganske på samme måte er det med et *åndelig* arbeide. Et problem, en tanke, kan falle vanskelig til å begynne med, men jo oftere vi beskjeftiger oss med den, desto lettere og naturligere faller den. Men det *omvendte* blir også tilfelle, når det gjelder å *skyve en tanke fra sig*. Første gang kan det være forholdsvis lett, men kommer den igjen og man gir den plass, setter den sig stadig *mere fast*. Det gjelder derfor straks å avise enhver tanke som man *vet* ikke er god. Det kan koste kamp i begynnelsen, men etterhånden vil man få et sådant herredømme over sine tanker at man selv bestemmer hvilke man vil huse.

Selverkjennelsen må lære oss å finne de mange *krøpveier* og *smutthuller*, som våre tanker benytter sig av for å komme frem. *Selvopdragelsen* må lære oss å *spørre* disse *veier* og *smutthuller* i *tide* og alltid være parat til å avise de *dårlige* tanker, hvis de skulde melde sig og forhindre dem fra å komme til ord eller

handling. *Selvopdragelsen* må *etterhvert* lære oss *kun* å tenke de tanker som fører til gode handlinger og varme ord.

Kravet om selverkjennelse og *selvopdragelse* er ikke noget som det er vår ordens fortjeneste å ha bragt frem. Det krav stiller ethvert alvorlig menneske til sig selv. Men det er ordenens fortjeneste at den til hver enkelt ny bror som i *innvielsesgraden* trer inn i den, *stiller* dette krav og gjør oppfyllelsen av alle andre etiske krav gjennom gradene *avhengig* av at *dette blir oppfylt*. Den gir derved enhver bror en stadig *formaning* om å arbeide på sig selv for å bli et bedre menneske både for familiens nærmeste og for samfundet i sin almindelighet.

Odd-Fellow-ordenen vil gjerne være den *såmann* som gir oss de gode, varme tanker både om livet og om evigheten. Den vil gjerne vise veien og gi brødrene påskyndelser, *impulser* til å gripe disse åndens gullkorn, som den enkelte brors *selvopdragelse* skal omsette i *rene* handlinger og *gode* vaner, så vi kan bli *helstøpte* karakterer, for hvem det å *gjøre det gode ikke skal være kunst, men natur*.

Møt derfor flittig i din loge — la den være ett av de hellige verksteder for din ånd og tanke, og der vil bli overensstemmelse og harmoni over ordenens lære og ditt liv til varig gagn for dig selv, din familie og for det samfund — det fedreland — du tilhører.

Haakon O. Christiansen.

Olav Haraldson.

Fragment av br. Anton Johnsons avhandling: *Legende og misjon* i «Norsk teologisk tidsskrift».

(Slutning).

Efter at det vel planlagte forsøk på i forbund med Sverige å lamme Knut ved et motstøt viser sig mislykket, blir faren overhengende; påfallende kan Olavs passivitet her synes, men er dog lett å forstå. Dels mangler han midler til å møte faren, dels var dens viktigste side, den indre situasjon, enda uklar, og han faller da naturlig tilbake på vikingeførernes almindelige strategi. I gjennomførelse av den er det han forlater landet uten å prøve kamp; å undgå risikable avgjørelser for i stedet å bevare sin fulle bevegelsesfrihet, er jo nettop en grunnregel for denne strategi som Olav fra gammelt er så vel øvet i. Alt heri ligger at han mente å komme tilbake når stillingen var endret, slik som det også sterkt fremholdes i beretningene; like naturlig som det strategiske tilbaketog stod for datiden, like unaturlig følte det nemlig virkelig for godt å opgi sin besiddelse uten den hårdeste motstand.

Når beretningene så sterkt fremholder hvor «uglad» han og hans følge er i Russland, trenger da dette nærmere forklaring.

Selve landflyktigheten kan ingen betydning ha hatt for en mann som hadde levet Olavs liv; vikingelivet må ha gjort ham som andre «internasjonale» i ganske høi grad. Han hadde heller ingen grunn til å mistvile om fremtiden, ung som han enda var. At Knuts indre stilling var vanskelig nok både i England og Danmark, må han selvfølgelig ha visst, og likeså hvor snare de norske stormenn var til å skifte parti. Men også i Russland har der frembudt sig utsikter som var lokkende nok. Man har benektet muligheten av Jaroslavs tilbud; det er sant at en konge deler ikke sitt land med en landflyktig svoger, men derfor blir det like naturlig at en handelsfyrste setter ham til leder av en ny forretningsgren. Og handelsfyrster var det nettop de var Kiewer-Russlands storfyrster, i hvert fall med til Monomachs tider; på besiddelsen av Dnjepr-veien hviler deres makt som de stadig utvider ved å sikre andre handelsveier og stasjoner; eksport av skinn, voks og slaver er deres viktigste «fyrstegjerning». Planene om et sikkert fotteste i Bolgar var gamle nok; når nu en så prøvet og erfaren mann om Olav var kommet til ham og til med hadde slektskaps krav, måtte intet ligge Jaroslav nærmere enn å benytte denne anledning til en

PROMENADECAFEEN

Telefon 20130

OSLO

Ekertorvet

Forsøk Cafeens Lunchbord.

Middag kr. 1.30 inkl. skatt og service
2 retter efter valg

Bestillinger paa selskabssmørbrød mottas.

SPECIALFORRETNING

NORSK DRESTØI
NORSK TRICOTAGE
NORSK ULDGARN

FIGGEN CO. TELEFON: ^{23 957} HAVREVOLD PRIVAT 66 020

Tricotage

for Damer, Herrer og Barn

Kristiania Tricotage & Garnforretning

Torvgt. 10 (Gyda Poulsen) Telef. 27212
OSLO

Lørup's

Tricotagemagasin

Storgaten 22 - Oslo - Telefon 16087
Samme gaard som Dovrehallen

Specialavdelingen for Parfumer
og Toiletartikler anbefales

NILS ANDERSSON

Andersson & Hellberg

SKREDDERFORRETNING
KIRKEGATEN 34 - OSLO

TELEFON 26330

ETABLERT 1886

Pølsefabriken «Ringebu»

GUDBRANDSDALEN

anbefaler prima Pølsevarer og paalæg fremstillet
efter tysk system, av fineste Gud-
brandsdalsk kjøtt & flesk. - - - - -
Eget slagteri Dyrlegekontroll
H. HEUSCHKEL, Br. av Loge Eidsvold

O. RAKNES

DAME- & HERRESKRÆDDER

LAGER AV STOFFE

CHR. 4. GT. 1 - OSLO

TELEFON 14233

E. HOLTUNG

GLASMESTER

RUSELØKVN. 14 B, OSLO

TELEFON
14809

VINDUESGLAS
SPEILGLAS
BLYVINDUER
KLAFVENTILER

S. I. GJERDE

SKRÆDDER

Godt assortert i stoffer.

Telf. 13539 Privat 42011 Chr. 4des gt. 1² Oslo

Forlang

den elegante silkestømpe av
Bembergsilke

Kontorer, Fabrikker i Oslo.

Vi leverer tilleie Haandklær til flere
tusent offentlige og private forretninger og
ombytter hver uke.

Billig! Praktisk! Hygienisk!

Toiletskap kompaniet, J. Helbo.

Telefon 14483. Vore bud mottar bestillinger. Telefon 14483.

Margrethe Christensen

Utd. Kensington Institute, London
Hallingsgt. 3, Oslo Telefon 60522

Høifjellsol = Diatermi
(dyptgående varme)

Massasje = Sykegymnastik = Fotpleie

Etabl.
1885

Telef.
21151

Største utvalg Billige priser
A. I. KORITZINSKY & CO. Karl Johansgt. 2, Oslo
Butikkingang fra Jernbanetorget vis å vis Den Norske Amerikanerjernes gård

forretning som bød dem begge så gode utsikter. Erindres må også at russerne enda var og følte sig som svensker, i Russland regnet herskerklassen da sikkerlig Olav for landsmann.

Løsningen tør ligge i nettop i denne konflikt mellom to fremtidsmuligheter, den relativt trygge og rent personlig ubetinget fordelaktigste, og den langt uvissere å holde fast ved sitt kall i Norge. Å gjøre Olav til frivillig martyr er naturligvis galt, — det er unødig å ta med en armé på flere tusen mann bare for å søke martyriet —, men dog er der i det valg han treffer ikke så ganske litet enda av martyrens rent mandige motiver. Olav var landflyktig, fordi han ikke på noget punkt hadde formådd å fire, å svikte sine overbevisninger; av samme grunn vendte han tilbake — og falt.

Dette fall skulde nu ha betydd gudsdommen over ham og hans virke, men det blev det motsatte.

Latterlig er det å søke grunnen til helgenkåringen i enkelte høvdingers diplomatiske renkespill. Maurer utfører denne teori meget grundig; de såvidt kristne høvdinger optrer som helgenmakere med den mest elegante sikkerhet som om de aldri hadde gjort annet; det halvhedenske folk som hater og avskyr Olav, bøier sig straks i dypeste fromhet for den nye helgen fordi kirken sa det! — Det er riktig nok, slik måtte det ha foregått, men da kan det heller *ikke* være foregått.

Solformørkelsen, uårene, det nye samtidig svake og hårde styre hadde nok betydd noget, men det viktigste herav kan dog ikke ha virket før noget senere; folket kunde ikke alt vinteren 1030 være så særlig trykket av den nye regjering, enda mindre kjenne uårrekkene som omtaltes.

Helt utelukket som selvstendig motiv må nasjonalfølelsen bli; det er dog ganske umulig at de samme menn som 1028 gjeninnfører det fremmedstyre de selv og deres fedre før har tjent, og som enda om sommeren 1030 påkaller dets assistanse mot den nasjonale konge uten i minste måte å generes av nasjonale skrupler, ganske umulig er det at disse alt våren 1031 av nasjonale grunner er blitt det nye styres avgjorte fiender. Våkner — eller rettere: nyskapes — nasjonalfølelsen slik, må noget nytt være inntrådt; så skjedde også; men da må det nye være årsak, ikke virkning.

Den enkleste forklaring er ubestridelig legendens: Man opdager underne ved Olavs lik. Tore Hund, Olavs avgjorte fiende, Nordlandshøvdingen som så godt kjente finnetrolldom og altså også de døde, forstår straks at Olav ikke er overvunnet, men steget til større makt, og rømmer landet for ham på pilgrimsferd. Einar ser i den dodes under tegnet på den større makthaver i hvis tjeneste han gir sig; han, Ladejarlens arving, som aldri fant sig i å tjene den levende konge, blir nu den dodes fulltro mann. Og hele folket for hvem Olavs følelse av den overvettets storhet i hans stilling og kall bare hadde stått som utslag av urimelig herskesyke, de bøier sig nu dypt for de beviser de så på at hans makt og verdighet virkelig lå over menneskelig mål.

Å søke i detaljer å utskille historisk og uhistorisk her er ugjørlig, men man gjør vel i å regne med at det historiske strekker sig meget langt.

Og dog vil vi måtte søke enda dypere ned til de forutsetninger som muliggjorde selve disse tanker, muliggjorde underne — for enkelte i hvert fall synes historiske nok —, men mest: muliggjorde at disse tanker spredte sig slik og fikk den betydning.

Det vi da finner som dypeste årsak er at Olavs virke alt var ferdig; kristendommen og hvad deri lå, var alt ført forbi det punkt hvor ytre gudsdom blev avgjørende. Folket selv så nu den gamle og nye tid og *vilde* efter eget valg ha den nye.

Helgenkåringen var den strålende, ytre bekræftelse på dette indre omslag, men én selvstendig betydning har den: for første gang å skape et åndelig symbol av høieste rang for nordmenn og dermed skape den nasjonalfølelse, hvis totale mangel nettop

gir vår eldre historie sitt særpreg. Kristendommen seirer på tingene, nasjonen skapes i kirken, — intet viser bedre hvordan alt som siden blev skilt ikke bare hører sammen, men dengang virkelig var ett.

Og så går utviklingen videre, ganske snart både videre og dypere enn Olav så, men i opprinnelsen til det alt er hans gjerning den aller-allervesentligste og hans personlige mot og troskap mot sitt kall det avgjørende.

De gamle Olavslegenders hovedsyn er dog det rette.

Stor-Sire Bergquists

70 årsdag 5. oktober feires 6. oktober av de svenske Odd-Fellows med festmåltid i Grand Hotell Royal, Stockholm, kl. 7. Stor-Sirens private adresse er Äppelvikens pr. Stockholm.

Loge nr, 41 «Petrus Beyer»

i Thisted har foranlediget fremstillet hos Den kongelige Porcelainsfabrik en Odd-Fellow-vase, komponert av maleren Oluf Jensen og med motiv en silhouett av avdøde br. Stor-Sire Petrus Beyer. Vasen koster 20 kroner + frakt og kan bestilles hos br. O.M. overlærer J. Skinshøj, Thisted, eller br. Ex-M. grosserer Laurit Hancke, Vimmelskaftet 32, København K.

Den Danske Storloge

har i sitt møte 1. og 2. september d. å. vedtatt bl. a.:

«Under forutsetning av gjensidighet skal br. med kort fra den svenske eller den norske jurisdiksjon som har bopel her i landet kunne optas i de danske loger til samme optagelsesgebyr som gjelder for danske brødre.»

Lignende beslutning blev som man vil vite fattet under den norske Storloges samling i 1928.

Beslutningen er en frukt av det skandinaviske samarbeide og er fattet efter henstilling fra tremannsrådet for de skandinaviske leire overensstemmende med beslutning på hovedpatriarkmøtet i Aarhus i 1928.

Syng kun i din ungdoms vår!

Odd-Fellows Sangforening påbegynner sine øvelser i begynnelsen av oktober. Vi opfordrer herved alle brødre som har litt interesse for saken til å melde sig enten som *aktivt* eller *passivt* medlem.

Styret for Odd-Fellow Sangforening.

Fra den amerikanske Stor-Sekretærs

beretning til Den Suveræne Stor-Loges samling i september 1930 hitsettes følgende tall:

Ordenen tallet 1. januar i år 15 069 underordnede loger med 1 622 231 medlemmer og 10 013 Rebekka-loger med 989 789 medlemmer. Samlet medlemsantall var 2 357 088. I 1929 blev der innviet i de underordnede loger 49 666, optatt ved kort og gjenoptatt 25 089. Den samlede avgang var 165 936. I Rebekka-logene var tilgangen 62 557, avgangen 95 793. Tilbakegangen faller praktisk talt i sin helhet kun på de amerikanske loger.

Årets samlede inntekter utgjorde for de underordnede loger \$ 20 332 632,50, utgiftene \$ 8 137 037,93. For Rebekka-logene utgjorde inntektene \$ 2 600 849,66 og utgiftene for logene \$ 1 970 901,09, for Rebekka assemblies \$ 428 612,03.

Ordenens samlede formue pr. 1. januar 1930 var \$ 107 295 620. I understøttelse er ydet i 1929 \$ 6 484 605,38, i de siste 100 år tilsammen 267 937 780,22.

Disse tall er ikke helt eksakte. Der mangler nemlig rapporter fra enkelte européiske land. Blandt disse er Norge — takket være enkelte logers unlatelse av i rett tid å sende opgaver og besvare forespørsler.

HATTER — HERREARTIKLER

Fredrik Darbo

32 Kirkegaten 32 — Oslo

**Trykksaker, kontorrekvisita,
protokoller og papir**

til lave priser. Førsteklasses utførelse.

R. B. Tranbye

Kr. August gt. 6 — Telefon 14344

S. B. Pettersen ^{A/s}

Universitetsgaten 18

Telefon 16102 — 15561

**ALT
ELEKTRISK**

OVNE, KOMFYRER

i godt utvalg fra Kværner, Hamar, Aadalsbruk, Jøtul samt Hovind Jernstøperi. Gamle ovner tas i bytte, opsætning besørges. Brukte ovner, komfyrer stadig paa lager.

S. O. HAUGE

Storgaten 51, Oslo   Telefon 12511 - Privat 80961

Ovne, komfyrer i enhver stand, samt malm, jern, zink og metal kjøpes. Rimelige priser!

Guldsmed Østby

Storgaten 14 — Oslo

Presanger i

GULD — SØLV — PLET

Forlovelsesringe

Engros: N. Hagen — Oslo

GUSTAV A. BORGENSEN

Pels- & Buntmakerforretning

Dronningensgt. 38, hj. Gunnerusgt.   Telefon 16734

*Pelskåper, Kraver, Collier,
Besetningsskinn*

Reparasjon og bestillinger mottas.
Eget arbeide.   Rimelige priser.

**Bokførsel,
Revisjon,
Avskrivningsarbeide,
Mangfoldiggjørelse**

utføres nøiaktig til rimelig pris.

R. B. TRANBYE

Kr. Augustgt. 6   Telefon 14344

Elisa Heffermehl & Co.

(Anna Durban-Hansen)

*Kjoler for alle
anledninger*

Tordenskjoldsgt. 7, Oslo. Telefon 13000
Forretningstid 9-5

Si det med Blomster!

Vi besørger Blomster sendt
over hele Verden paa faa Timer
pr. Telegraf, Telefon eller Post

ALB. F. RASMUSSEN, BERGEN
Telefon 3165   Telegr.adr.: «Nyckel»

Odd-Fellows

*Averter i bladet.
Støtt eders eget organ.
Bed om pristilbud
hos annonseagentene. =*

Overretssakfører

Lars Rødne

Stavanger
Telefon 2455

**HØIESTERETSADVOKAT
HARALD ØSTRENG**

TELEFONER: Incasso 11809   OSLO
Personlig 10485

**HØIESTERETSADVOKAT
JOH. MIDDELTHON**

KARL JOHANS GATE 41
TELEFON 13527   OSLO

**OVERRETSSAKFØRER
AXEL GJELLESTAD**

BERGEN

Howlids

Utstysforretning

Edv. Stormsgt. 1, hj. Pilestrædet
Telf. 22 687

Manufaktur, Gardiner. Lave priser.

Howlids Sengeutstyr

Telf. 16052

Kontantrabat innrømmes.

Sølv et lider!

Indred bufetskuffen, saa
hver ting faar bestemt plads.

Hallan & Co. A/S

Apotekergaten. 10

Oslo

Loge nr. 3. «Eystein».

Fredag 29. august åpnet loge «Eystein» høstmøtene med et godt besøkt møte i O grad. Br. O.M. ønsket brødrene vel møtt etter sommerferien. Han frembar en rekke hilsener til logen fra Storembedsmenn og loger han hadde besøkt under sin ferietur til Danmark, Sverige og Tyskland i sommer.

Br. O.M. holdt derefter et meget interessant og utdypende foredrag over Odd-Fellow-ordenens etiske betydning. Foredraget var godt oppbygget og blev fremført på en grei og fengslende måte.

Den Svenske Storloge

har gjenvalgt samtlige sine embedsmenn.

Erindringsliste for oktober.

Br. H. P. Mittet, loge nr. 3 «Eystein», fyller 20. oktober 50 år.

Br. Martin Hennie, loge nr. 2 «Eidsvold», fyller 23. oktober 50 år.

Str. Jossy Gierløff, Rebekka-loge nr. 1 «St. Sunniva», fyller 4. oktober 50 år.

Str. Maren Østvig, Rebekka-loge nr. 1 «St. Sunniva», fyller 28. oktober 75 år.

Nye medlemmer.

Loge nr. 5, «Vesterlen»:

Boktrykker Rasch Viggo Wathne, Nylundsgt. 17, Stavanger.

Loge nr. 7, «Ragnvald Mørejarl»:

Agent Sigvald Steinert Grønvik, Ålesund.

Nye kandidater.

Loge nr. 3, «Eystein»:

35 25 23 32 18 31 23 21 30. ^{28/1} 1884. 18 21 35 36 41 34 21 34. XXII. XXIV. XV. XII. XXIII. XIII. VIII. XV. XVII. IV. 17 27 35 21 28 17 35 21 28 28 43 25. ^{1/10} 1882. 27 26 44 32 29 17 30 30. XXXI. XII. XXII. XV. VIII. XXIII. XXIII. IV. 32 21 36 36 21 34 17 30 20 34 21 17 35 18 21 34 23 30 21 34 23 17 34 20. ^{28/11} 1893. 21 27 35 32 21 20 25 36 44 34. XXIII. XXI. XVIII. XVII. VII. XI. XIII. VIII. XVI.

Loge nr. 4, De syv Fjelde:

19 17 34 28 31 28 17 22 35 28 44 27 27. ^{15/10} 1903. 18 17 34 18 21 34 29 21 35 36 21 34. XXXII. XXI. XI. XXIV. XXII.

Loge nr. 5, «Vesterlen»:

27 26 44 18 29 17 30 20 35 21 38 21 34 25 30 36 31 34 26 37 35 30 21 35 38 25 27. ^{2/12} 1896. XI. XIII. VIII. XV. XVI. VIII. XV. IV. XVII. VII.

35 36 41 34 29 17 30 20 17 37 23 37 35 36 25 30 39 21 30 30 21 34 35 36 21 30. ^{20/8} 1892. V. VIII. XXI. X. VIII. XVII.

Loge nr. 7, «Ragnvald Mørejarl»:

18 41 23 29 21 35 36 21 34 32 21 20 34 17 30 20 34 21 17 35 35 21 28 38 25 27. XXXI. XV. VIII. XXII. XXIV. XVII. VII.

Reb.loge nr. 4, «Pax»:

22 34 44 27 21 30 27 25 36 36 41 34 44 30 30 21 28 25 30. ^{22/4} 1899. XIV. XXXI. V. VIII. XVII. XI. IV. XXV. XVII.

Reb.loge nr. 5, «De syv Stjerner»:

22 34 37 36 24 31 34 28 17 37 23 21 35 32 21 35 21 36 24.

Reb.loge nr. 6, St. Veronika:

29 17 34 25 21 27 25 36 36 21 28 35 21 30. ^{11/11} 1880. V. VIII. XXI. X. VIII. XVII.

Reb.loge nr. 8, «Midnatsol»:

22 34 37 17 28 25 20 17 26 31 35 21 22 17 26 17 27 31 18 35 21 30. ^{2/10} 1876. XIV. IV. V. VIII. XV. XXV. XXXII. X.

Møter i oktober måned.

Loge nr. 1 „Norvegia“ 1121037^{1/2} — + 1 11210107^{1/2} ≡ + 1

11210177^{1/2} 0 + 1 11210247^{1/2} 0 1121031 Innstillet

Loge nr. 2 „Eidsvold“ 1121017^{1/2} 1121087^{1/2} 11210157^{1/2}

11210227^{1/2} 11210297^{1/2}

Loge nr. 3 „Eystein“ 11210319^{1/2} 0 S □ 112101019^{1/2} ≡

112101719^{1/2} 0 + 2 112102419^{1/2} = 1121031 Innstillet

Loge nr. 4 „De syv Fjelde“ 1121018 ≡ + 1 1121088 — + 1

11210158 0 + 1 11210228 S □ 11210298 ≡ + 1

Loge nr. 7 „Ragnvald Mørejarl“ 1121018 = + 1

1121088 0 + 1 11210158 — 11210228 0

11210298 =

Loge nr. 11 „Veøy“ 1121078 ≡ 11210148 — 11210218 0 S. □

11210288 — + 1

Loge nr. 15 „Kongshaug“ 1121068 0 11210208 0

112101719^{1/2} 0 + 2 1121027^{1/2} Foredrag

Reb.loge nr. 1 „Scta Sunniva“ 1121027^{1/2} Foredrag

11210167^{1/2} = + 3 11210307^{1/2}

Reb.loge nr. 2 „Urania“ 1121097^{1/2} 11210237^{1/2}

Reb.loge nr. 3 „Vaar“ 1121098 ≡ 8^{1/2} = + 1

11201238 ≡ 8^{1/2} S. □

Reb.loge nr. 4 „Pax“ 112104 0 1121018 S. □

Reb.loge nr. 5 „De syv Stjerner“ 1121077^{1/2} ≡ + 1

11210217^{1/2} 0 + 1

Reb.loge nr. 6 „St. Veronika“ 1121078 — + 2 11210218 = + 2

Reb.loge nr. 7 „De hvite Liljer“ 1121077 ≡ 11210218 —

Reb.loge nr. 8 „Midnatsol“ 11210148 = + 1 11210288 0 + 1

Odd-Fellows!

Gjør Deres innkjøp hos brr.

Det burde være enhver Odd-Fellows plikt at gjøre sine innkjøp i de forretninger, som eies, bestyres eller ledes av medlemmer inden vor orden.

For at ordensmedlemmerne kan bli bekjendt med disse forretninger bør bladet benyttes som annonseorgan.

Altsaa: Averter i bladet og kjøp hos de avterrende.

En broder med handelsbrev
og litt kapital søker plass.

Storsekretæren anviser.

A/s «**STRONG**»

STAVANGER

1ste kl. konfeksjon for
damer og herrer.
Specialitet: Regntøi.

Erl. Haagensen A/s
Brogt. 1

har det De ønsker i grammofoner og
plater.

Alle ledende merker føres.

Mrk. Adr.: Musik, Brogt. 1 inng. Storgt.

CENTRUM EXPRESS A/s

H. W. REHOLT
TOLLBODGT. 7² TELEFON 24545
Tel.adr.: „Rehoship“ H. W. Reholt privat 66596

*Transport, Spedition, Fortoldning,
Flytning, Lagring, Assurance.*

Hurtig og grei Ekspedition. *Rimelige Priser.*

Gjør Deres innkjøp av kranser og
blomster hos os.

L A F L E U R

B L O M S T E R F O R R E T N I N G

INDEHAVER: FRU DAGMAR HALVORSEN
ØVRE SLOTSGT. 7, (INDG. PRINSENSGT.)
Telefon 22072 Privat 63420

RADIO - mottagere

— krystallapparater og lampeapparater —
Musikskap (komb. radio og grammofon)

Kraftforstærkere for grammofon og andre øiemed.
Pick Ups, Høttalere, Telefoner og forøvrigt alt
slags radiotilbehør i godt utvalg til rimelige priser.

Forlang katalog og prospekter.

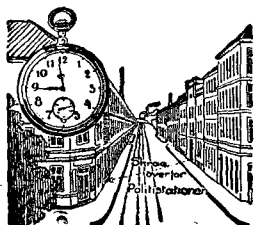
K. I. BRANÆS, Oslo Øvre Vollgt. 2
Telefon 23115

M A L E R

KARL RUUD

DEKORATIONS & SKILTMALER
FANER — VAABEN — PLAKATER

PILESTRÆDET 7 OSLO TELEFON 10571

Knut Halvorsen

Thv. Meyers gt. 53
Skraa overfor Politistationen
Telefon 70015 Oslo

Uhrmaker — Uhrhandel

Kjøp Deres

hos **Ullvarer**

A/s NORSK ULL

STAVANGER

GRAVØR

O. F. THORESEN

MØLLERGT. 32 OSLO TELEFON 11813

*Gravering i
Guld, sølv, stål og metaller*

**Kremationsforeningens
Begravelsesbyrå**

Bestyres av fru Olga Johnson
Akersgt. 61
Telefon 10221
Privat 61584

*Askeurner
Kremationer
Jordbegravelser*

Les annonsene!

